

U ita u shumisa masiki wa tshifhaṭuwo zwavhuḍi

Ndi ngani vhashumi vha ECD vha tshi tea u ambara masiki wa tshifhaṭuwo?

Vhathu vhahulwane vhoṭhe vha tea u ambara masiki wa tshifhaṭuwo musi vha tshi dzhena kha tshumelo ya vhana.

Ndi ngani ndi tshi tea u ambara masiki wa tshifhaṭuwo nga nḍila yone?

Arali masiki u songo shumiswa nga nḍila yone u fhungudza ndeme yawo zwine zwa gonyisa khombo ya u kavhiwa. Hezwi zwi amba uri vha tea u u ambara nau u bvula nga nḍila yone, vha dovhe vha lingedze u sa u fara nau u tambisa musi vho u ambara.

Vhana vhaṭuku vha ya tea u ambara masiki wa tshifhaṭuwo?

Vhana vha vhukati ha miṅwaha 2 na 5 vha tea u ṭuṭuwedziwa fhedzi a vha kombetshedziwi u ambara masiki wa tshifhaṭuwo. (Vhana vha fhasi ha miṅwaha 2 a vha tei u ambara masiki wa tshifhaṭuwo.) Arali ṅwana a swika kha tshumelo yavho a sina masiki vha tea u mufha. Vha ḍo tea u fha vhana thikhedzo ya vhuḍi u vha thusa u ambara masiki zwavhuḍi.

Ndi masiki-ḍe une nda nga u shumisa?

Zwo luga u shumisa masiki wa tshifhaṭuwo wa labi. A vha tei u shumisa masiki wa vhuongi wo khetheaho wa tshifhaṭuwo. Masiki u tea u kuvhiwa tshifhinga tshoṭhe musi wo shumisiwa.

Nḍila dza u ḍi itela masiki wa tshifhaṭuwo wa labi

Mbemba mbili kana tharu dza labi ḵine vha ḍo kona u fema nga kha ḵo

Ḵi lingane zwavhuḍi nṅha ha ningo, mulomo na nga fhasi ha tshifhefu tshavho

Thambo i tatamuwaho, thambo kana kulabi kuṭuku kwa u vhoḵha

Ndi nga shumisa hani masiki wa tshifhaṭuwo wa labi zwavhuḍi?

Kha vha tevhele maga haya:

- 1 Kha vha ṭambe zwanḍa musi vha saathu u ambara masiki kana u thusa ṅwana nga u ambara masiki.
- 2 Vha ambare masiki wavho wo kunaho u mona na ningo na mulomo vha dovhe vha khwinisedze uri zwoṭhe zwo valea zwavhuḍi.
- 3 Vha vhoḵhe thambo nga murahu ha ndevhe dzavho kana arali ina thambo i tatamuwaho, vha vhone uri dzo khwaṭha.
- 4 Vha u dzudzanye u pfa uri wo dzula zwavhuḍi, vha songo fara kha labi.
- 5 Musi vho no ambara masiki vha songo fara tshifhaṭuwo tshavho kana masiki u swika vha tshi u bvula.
- 6 Kha vha bvule masiki musi vha saathu u ḵa na unwa. Vha vhee masiki kha iṅwe bege thungo kana kha tshirundu/tshikhafuthini vha vhone uri a u kwamani na miṅwe mimasiki.
- 7 Vha bvule masiki nga u vhoḵholola thambo na u u govhela nṅḍa na ngomu. Musi vho u fara nga thambo fhedzi, kha vha u dzhenise kha tshirundu/tshikhafuthini.
- 8 Vha ṭambe zwanḍa zwavho nga vhuonwane musi vha tshi fhedza u bvula masiki.
- 9 Vha kuvhe masiki kha maḍi a dudelaho na tshisibe vha phumule zwavhuḍi musi vha saathu u u shumisa hafhu.

Vhahumbule masiki wa tshifhaṭuwo a SI tshi imeli tsha maṅwe maga a u thivhela. Vha kha ḍi tea u is phanḍa na vhukule na vhathu na u ṭamba zwanḍa tshifhinga tshoṭhe.